

probeerden te

synode
DE IN 1948
nensen,
p de sa-
de deputaten-
de door onze
n ver m h-
k, voor God
ik maar een
a had te pra-
et zoo ijverig
oen ze voor-
CHE synode,
dijkertijd een
teest, en dan
geslagen wor-
de menschen
nder beenen,
laar neen: ze
als of ze niet
niet waar is,
gaan toch
weken.

ls ds v. Tey-
s altijd gauw
tie van wat
en en leeruit-
De vraag is:
elijk? En die
rechters"
een excuus,
as ook zoo'n
w ambt was,
hardop ge-
edgefundeerd
oven. Was
aar zeg niet:
den rechter-
daar gaat de
valsche von-
s hebben hem
om alleen de

nt schuld
r? Ze hebben
ercentage-be-
er op. Maar
naar het
an u dat
DEL, toen hij
steeds het
het dan,
et meer?
die u zoo'n
revisieverzoe-
; en om den
ch. Schuldbe-
dat vroom?
huldbelijdenis
t doen, maar

k? Erkent
de verze-
orst en laten
grijp aan den
niet naar

duidelijk.
is? Wel ja,
rm hou-
gen viel, en
el dan is het
DE LINIE
nt klasse A
ere) is. Dat
an de wil-
ngedaan. De
mdat ze een
gestuurd
wilden. Niet
lag, maar uw
er, synodo-

s kerken
n ze leer-
Herlaats for-
le la maison.
formule ons
reest dan ons
i, en noemdet
geeft het ons
gen kant over
j er niet toe
vallen (hoe-
zegt te kun-
verloochend)
het prestige
hebben niet
lance) te vol-
er, maar den
econcre-
nders dan

zinvol voor God? Maar als u wacht op den ander, en zegt: ik heb wel een concrete, nog wel geconcretiseerde, schuldbelijdenis in den zak, maar als u niets tegen mij zegt, dan zeg ik ook niets tegen den HEERE, wel, dan is er niets „zinvol”. Dan is de schuldbelijdenis-kwestie een zaakje van ruilhandel, van prestige dus. Vergeet niet: in 1944 waren de vonnissen een EENZIJDIG spreken. Waarom wil men nu eerst, dat de ander OOK EENS WAT ZEGT? Het is de eere van een rechter („prophetisch gezag” heette het destijds) dat hij eenzijdig spreken mag, en móet. Als hij het mis gehad heeft, en dan niet over de brug komen wil, eer de gevonniste ook wat schuld beleden heeft, wel dan is de man als rechter diep geblaamd: hij wil de

Het „hooren” meer dan het „zien”

En deze stem, uit den hemel Hem gebracht, hebben wij gehoord.

2 Petr. 1:18.

Op den berg der verheerlijking heeft Simon Petrus eerst gezien. Dat vond hij prachtig. Maar later heeft hij wat gehoord. En als hij later aan dien berg terugdenkt, dan roemt hij niet (zooals in 't begin) over zijn zien, doch steunt hij zijn getuigenis in zijn hooren.

Dat is de goede orde. Want het gewone, niet het buitengewone, het spreken, niet het schitteren, het hooren naar het gesproken Woord, niet het zien van de verandering der gedaante, blijkt, als 't er op aankomt, het hoofd-punt van Gods op dien hoogen berg afgewerkt programma.

En het is noodig, hierop te letten. Want hier raken wij de openbaring als mededeeling, voor het hooren van de ooren.

Mededeeling is altijd de hoofdzak in de openbaring. Ze kan wel vergezeld gaan van verschijningen, maar deze staan nooit geïsoleerd, zijn nooit doel-in-zichzelf. Voor niemand, maar wel het minst voor Hem, die als Gods trouwe knecht het oor altijd te luisteren legt naar wat God spreekt. Noch voor de apostelen, die Christus' getuigen zijn.

Een verschijning „op zich zelf” is nog nooit werkelijke openbaring. Ze kan een teeken zijn van de majesteit van den Spreker, maar een teeken van den Spreker heeft de sprake van den Spreker noodig, om transparant te worden. De sprake heeft inhoud, het teeken niet; het krijgt zijn inhoud alleen door en van het Woord, d.i. de sprake; en het krijgt dien inhoud alleen in het geval van wie het Woord zelf aanhoort; een teeken is teeken den geloovigen, niet den ongelovigen.

De attributen eener openbaring Gods, ook de graad van haar nog meer of minder „onvolkomen-zijn”, kunnen dan ook feitelijk in laatste instantie niet worden aangewezen uit haar zwakker of sterker kracht in oog-verblindings, doch uit haar directer of indirecter oor-doorboring (Ps. 40), haar meer of minder zeggens.

We doen dan ook beter, als we den berg, die Elia, Mozes, en Christus tot openbaringsplatform diende, niet zoozeer berg der verheerlijking, of metamorfose-berg noemen, doch, gelijk nadere bezinning vordert, annuntiatieberg hem heeten. Annuntiatio is boodschap, aankondiging. Als de engel in Maria's kamer komt, in Nazareth, noemt Maria haar optrekkje voortaan niet de engelenkamer, doch noemt de kerk het de kamer van Maria-Boodschap, de kamer der annuntiatio van Christus-geboorte. (Lucas 1:26-28). Wie theologisch, en dus ook openbaringshistorisch spreken wil, benoemt de openbaringsplaatsen niet naar de beschrijvings-wijsheid, die metamorfoses naar haar lichtsterkte meet, doch naar de geloofs-wijsheid, die Woord-uit-zending aan haar inhoud ons ziet meten.

Waar nu het Woord in kracht en duidelijkheid toeneemt, bij het geven van openbaringsinhouden, daar kan 't teeken vrijelijk zijn oogverblindingskracht verminderen. Hoe armer het spreken, des te rijker het doen zien; in de zwakke aanvang van het gesproken Woord, is nog het zichtbare teeken sterk, opvallend, alarmeerd. Maar neemt het Woord in kracht toe, dan kan het teeken tanen.

Ook op dien berg zelf kon men dat zien, en wel aan Mozes en Elia. In hun levensdienst-aan-het-Woord hebben zij, elk voor zich, werkelijk wel „grootscher” uren beleefd, grootscher althans, voor wat morfologisch kwalificeerbare momenten betreft. Maar ze kwamen met Christus spreken. Ze kwamen Hem wat „zeggen”. Dat zeggen was hun opdracht. En deze opdracht, die bepaalt den inhoud der hier te geven openbaring; en zij wijst de eigenlijke ons de onvolkomenheid der openbaring aan voor heden. Aardsche boodschappers spreken vaak iets anders, dan hun mandaat van hen eischte; maar hemelse annuntiatoren zijn zoo eigenwillig niet. Ze hebben geen zonde; uit hun boodschap zelve kan men aflezen, wat het hun gegeven spreek-mandaat behelsde. Hebben dus deze beide

lusten, niet de lasten van het eenzijdig spreken dragen. Hij wil rechter zijn, als hij ons eruit werpt, en als het dan mis gaat, dan bedekt hij, of we alstublieft hem niet alléén het woord willen laten nemen.

9. „Positief” ons uitlaten in een schriftelijke samenspreking? Wat wilt ge toch? We hebben toch gezegd: vraag maar wat ge wilt, we zullen antwoorden? Maar antwoordt ook zelf. O, dat gedokter om wat nieuws te laten maken door ons, opdat we hen konden afhelpen van het oude. Maar wij maken geen vervangings-formules. We lezen de vonnissen en zeggen: fj! En willen niet weer zoo behandeld zien de schapen van de kudde.

Het is goed, dat men weet wat er zoal geschiedt. Vandaar dit artikel juist in de synodeweken. K. S.

UIT DE SCHRIFT

hemelboden als gespreks-thema gekozen Christus' in Jeruzalem te volbrengen uitgang, zijn stervensgang, dan moet dat thema hun zijn opgegeven van den Vader.

Zijn sterven was dat thema.

Niet: „de heerlijkheid, daarna volgende”.

O neen, wij zeggen niet, dat de hemel gescheiden heeft, wat Gods raad, en ook Christus' eigen vóór-kennis en Schriftkennis altijd verbonden heeft. Ook heden blijft het in zijn geest rezoneren: moest de Messias niet al deze dingen lijden, en alzo in zijn heerlijkheid ingaan? Christus heeft nooit abstractief gedacht, want Hij denkt altijd de werkelijkheid in waarheid; Hij rafelt nimmer de werkelijkheid aan flarden. Maar, al verbreken noch de Vader, noch Hij zelf ooit de verbanden, toch kan de Vader binnen het kader der ééne werkelijkheid van verleden, heden en toekomst één bepaald detail in feller belichting zetten; op één bepaald stuk van den af te leggen weg het zoeklicht laten spelen; om één complex van plaatsen op den plattegrond een licht- of..... bloedstreep trekken.

Dat doet de Vader heden door zijn ambassadeurs. De

De pluriformiteit van de kerk in verband met de œcumeniciteit (II)

Zonder volledigheid te zoeken, willen we tegenover de meening van dr Volger gaarne de onze plaatsen; we hopen daarbij den aard van ons blad niet uit het oog te verliezen.

Beginnen we met stelling I. Die luidt aldus:

„Het begrip „Pluriformiteit der kerk” impliceert de eenheid en de eenigheid der kerk, en bedoelt de openbaring der kerk in velerlei vorm. Daarbij is de substantie van de kerk het primaire en de vorm van de kerk het secundaire”.

Tot zoover stelling I van dr Volger's betoog.

Het blijkt uit het vervolg, dat dr Volger voor zichzelf gelooft aan „de pluriformiteit”. We hebben daarom bovenstaande stelling zoo te verstaan, dat dr Volger hier niet zegt, wat „men” zoo al pleegt te verstaan onder het begrip „pluriformiteit”. Hij neemt het woord op in eigen spraakgebruik en verklaart dan, hoe men het woord recht kan verstaan.

We vinden dat jammer. Niet, dat we dr Volger er een verwijt van maken; want zijn onderwerp was niet de vraag, of er pluriformiteit is, en zoo ja, wat men precies daarvoor te verstaan heeft; hij kon, gezien de keus van zijn onderwerp, uitgaan van het geloof in de pluriformiteit, en dan deze in verband zetten met de „œcumeniciteit”.

Maar toch zal voor ons de vraag van belang blijven: wat is pluriformiteit der kerk? Kan men haar als begrip aanvaarden? Bestaat ze inderdaad?

Nu zegt dr Volger: het begrip „pluriformiteit” impliceert (d.i. sluit in zich) de eenheid en de eenigheid der kerk.

„Eenheid” en „eenigheid”; inderdaad is daar verschil tusschen te maken. We behoeven er nu niet dieper op in te gaan.

Maar we vragen: zeker, het BEGRIP pluriformiteit sluit de eenheid en eenigheid der kerk in; want het BEGRIP is opgebouwd in dezer voege: men zegt: er is een (verborgen) „wezen”, dat nu in onderscheiden „vormen” zich openbaart.

Maar het kan mij betrekkelijk weinig schelen, wat een BEGRIP inhoudt. Ik zie óók kans, een boom op te zetten over het „BEGRIP” spook, het begrip „afgod”, het begrip „vorm” en het begrip „natuur”, of ook „wezen”. De vraag evenwel is thans niet wat een begrip als begrip inhoudt, maar of dat begrip klopt op de werkelijkheid, en of het aanwendbaar is, in dit geval, op de kerk.

Het begrip „uniformiteit” is er óók nog. En ik zie kans, het zoo uit te leggen, dat dr Volger, met behoud van al zijn huidige opvattingen, verklaart: top, daar zijn we het samen over eens. Hij zal in dat geval moeten erkennen, dat het wel wat vreemd is, zowel de pluriformiteit als de uniformiteit der kerk te leeren; of anders zal hij terecht komen, waar ik hem en mezelf hebben wil: bij de erkenning n.l., dat we 't woord

uitgang wordt voor oogen geschilderd; de opgang niet. De openbaringsinhoud, die uit al de Schriften aan Christus, den eenigen goeden bijbellezer, in zijn ongedeelde inhoud bekend is, wordt in dit nadere gesprek op één punt voor heden geaccentueerd. Het ééne wordt praegnant, maar niet het andere. Dat is, juist in den Woorddienst, het niet-adequate, vooral dat is het onvolkomene, in de openbaringsacte der doods-annuntiatio. Het doodsbericht wordt opgemaakt in de ooren van Christus moriturus; en wat zijn voor heden beperkten tekst betreft, blijft het vóór den Paasch-drempel staan. De God, die altijd roept: en nu verder! en die ons altijd vraagt: en nu verder? die God houdt heden halt.

En de Zoon, die als mensch gehoorzaamheid moet leeren, voelt de pijn. Hij is voor spreken, en dus ook voor zwijgen, gevoelig tot het uiterste.

Maar zie nu óók, hoe zuiver de Heiland reageert, ook op dit niet volkomen zijn der Hem betreffende nadere openbaring. Hij komt zich vergenoegen met het tegenwoordige; want wel blijft zijn werkzame geest bezig met de toekomst, met wat achter den „uitgang” ligt, en komen zal, want Hij moet de lijnen verder trekken. Hij moet de kaart open-gevouwen voor zich laten liggen, maar — zijn verbeelding, zijn voorstellingen, zijn fantasie bindt zich in onderwerping aan de perken van het geopenbaarde, geen titel of jota neemt Hij er af, of voegt Hij er aan toe. DOOR de sprake Gods bindt Hij zich te meer aan den God der sprake.

Ook daarin is Hij onze Borg, wiens gehoorzaamheid, ons gebrek vervullende, voor ons betaalt. Want wie de openbaring Gods, met of zonder zichtbaar teeken ontvangt, die moet niet aan het uiterlijke teeken of aan een sprekend detail blijven hangen, maar het hart opwaarts heffen (tot God) en voorwaarts strekken (naar de nog niet nader in details uitgewerkte toekomst); op- en voorwaarts naar het van God gestelde doel.

En daarom was het een vrucht van Petrus' bekeering, als hij, die eerst het zien zoo prachtig vond, later het hooren van de stem naar voren schuift. Hoort hem, hoort Hem. Het zien, dat komt wel later, als eerst het Woord geloofd is.

K. S.

KERKELIJK LEVEN

niet kunnen hanteeren zonder eerst te vragen: wat bedoelt u ermee, wat is het kerk-„wezen”, en wat is de kerk-„vorm”, en waarom wilt ge nu vasthouden dat de ééne kerk veel vormen heeft?

Onze lezers zullen misschien niet allen even gemakkelijk verstaan, waar ik heen wil. Ik begrijp dat, en ik wou ze toch vasthouden. Want de pluriformiteitsleer is bezig, de kerk van alle kanten te ondermijnen, en dat in een tijd, waarin de goddelooze staat al minder van de staatspluriformiteit wil weten, en daarom al bewuster ons naar de keel grijpt.

We willen daarom, om velen lezers de lectuur te vergemakkelijken, een voorbeeld nemen. Als dr Volger eens een verzoek kreeg (uit Amerika, Rusland biedt geen kans), een verzoek om te spreken over de pluriformiteit van den staat in verband met de œcumeniciteit? Wel, ook dan zou hij van wal kunnen en moeten steken als volgt:

„Het BEGRIP „pluriformiteit van den staat” houdt in (impliceert) de eenheid en de eenigheid van den staat, en bedoelt de openbaring van den staat in velerlei vorm. Daarbij is de substantie van den staat het primaire en de vorm het secundaire”.

Tot zoover zou niemand hem kunnen tegenspreken; want een begrip is nu eenmaal een begrip. Maar ik wilde hem toch wel eens hooren over die pluriformiteit van „den” staat. Ik denk, dat zoowel de één of andere filosoof als Wysjinsky de ooren zouden spitsen; en dat de één zou zeggen: „knap werk”, en de ander „veto”. Hij zou dat veto eerst laten verstommen, als alle „staten” van heden waren ondergebracht onder Rusland. Dit dan gezien als moderator van den wereldstaat. Als 't zoo laat in de wereld was, dan zou Wysjinsky zeggen: praat nu maar rustig over de pluriformiteit van den staat, want nu ben ik heteromee eens. NU, nu alle staten deel-staten (maar ze zijn „provincie” geworden, hoor) van de Sowjet-unie zijn: je vindt er allerlei rassen en culturen in, maar de pluriformiteit van „den” staat ken ik slechts binnen den waren staat. Net zooals — maar dat weet Wysjinsky niet — Grijdanus al jaren geleden als dominee in Friesland schreef: pluriformiteit der kerk, best, maardan binnen de ware kerk. Meneer, daar heb je negers en kaffers, en boeren en burgers, en javanen en californiërs, daar heb je alles en nog wat, maar het valt binnen de kerk, en die is de ware, ze is m.a.w. kerk en geen onzichtbaar ding in de lucht.

Dr Volger zal me niet kwalijk nemen, dat ik den staat erbij haal: ik denk nog altijd dat niet voor niets de kerk met een „polis”, een staat, vergeleken wordt